

บทที่ 4

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การเล่าข่าวในรายการ “เสียงนกเสียงกา” ของทวน ทักษิณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างการเล่าข่าว องค์ประกอบทางภาษา และกลวิธีในการเล่า รวมทั้งศึกษาจุดมุ่งหมาย และทัศนคติของผู้เล่า ที่สะท้อนจากเนื้อหาข่าว

ผู้วิจัยได้ศึกษาการเล่าข่าวซึ่งถอดจากการบันทึกเสียงรายการ “เสียงนกเสียงกา” ที่ออกอากาศตั้งแต่วันจันทร์ - เสาร์ ในช่วงเดือนตุลาคม 2543 - ตุลาคม 2544 ทางสถานีวิทยุกระจายเสียง 7 อำเภอเมือง จังหวัดยะลา และทางสถานีวิทยุตำรวจตระเวนชายแดน อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน 100 ครั้ง

สรุปผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์นี้ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ โครงสร้างการเล่าข่าว และการเล่าข่าวที่ประกอบด้วย องค์ประกอบทางภาษา กลวิธีการเล่า จุดมุ่งหมาย และทัศนคติของผู้เล่า สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. โครงสร้างการเล่าข่าวของ ทวน ทักษิณ

จากการวิเคราะห์เนื้อหาข่าว ในรายการ “เสียงนกเสียงกา” พบว่ามีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ การเริ่มต้น เนื้อเรื่อง และการจบเรื่อง

1.1 การเริ่มต้น

การเริ่มต้นเล่าข่าวของทวน ทักษิณ ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ เล่าโดยอ้างที่มาของข่าวหรือบุคคลผู้ให้ข่าวและเนื้อหาข่าว และเล่าเนื้อหาข่าวโดยไม่อ้างที่มาของข่าว ดังนี้

1.1.1 อ้างที่มาของข่าวหรือบุคคลผู้ให้ข่าวและเนื้อหาข่าว

ข่าวที่เริ่มต้นโดยการกล่าวอ้างที่มาของข่าวหรือบุคคลผู้ให้ข่าว มักเป็นข่าวทางการเมืองหรือข่าวราชการ มีจุดประสงค์เพื่อสร้างความรู้สึกน่าเชื่อถือในการเล่า บุคคลผู้ให้ข่าวมักเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีตำแหน่งสำคัญในวงราชการและการเมือง หรือรับผิดชอบสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข่าว เมื่อเอ่ยถึงบุคคลดังกล่าวผู้เล่าจะเริ่มต้นด้วย ชื่อ สกุล และตำแหน่งหน้าที่ หรือหน่วยงาน เช่น นายพันธ์ จิตสว่าง รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

พ.ญ.ชไมพรรณ ตันติการ กองระบาดวิทยากระทรวงสาธารณสุข หรือเริ่มด้วยหน่วยงาน เช่น มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคและเครือข่ายองค์กรเพื่อผู้บริโภค 11 จังหวัด

1.1.2 เล่าเนื้อข่าวโดยไม่อ้างที่มา และอาจเสริมด้วยความคิดเห็นของผู้เล่า

แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ยกเนื้อข่าวมากล่าวสั้นๆ ยกเนื้อข่าวโดยเสริมความคิดเห็นของผู้เล่า และยกเนื้อข่าวโดยเสริมอารมณ์ขัน

1.1.2.1 ยกเนื้อข่าวมากล่าวสั้นๆ ผู้เล่าไม่ได้ระบุที่มาของข่าว แต่เริ่มด้วยเนื้อข่าว และประเด็นข่าว มักเป็นข่าวทั่วไป หรือข่าวชาวบ้าน ในเนื้อข่าวที่ไม่ได้แสดงความคิดเห็นของผู้เล่า แต่มีการแสดงสาเหตุ หรือปมปัญหาในทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้ตกเป็นข่าว และอาจแสดงรายละเอียดของพฤติกรรมที่เป็นข่าว ในความเห็นของบุคคลต่างๆ ให้ผู้ฟังปะติดปะต่อเรื่องได้เอง

1.1.2.2 ยกเนื้อข่าวโดยเสริมความคิดเห็น มีจุดเด่นที่การสนทนากับผู้ฟัง ประกอบกับการแสดงความคิดเห็นของผู้เล่าในทำนองชี้แนะ ตักเตือน และวิพากษ์วิจารณ์ เป็นวิธีการที่ใช้มากที่สุดในการรายการ

1.1.2.3 ยกเนื้อข่าวโดยเสริมอารมณ์ขัน กลวิธีนี้ช่วยให้ผู้ฟังรู้สึกสนใจอยากติดตาม ฟังข่าว อารมณ์ขันช่วยให้ข่าวธรรมดาที่มีสีสัน มีรสชาติ เช่น ข่าวตำรวจยึดยอกเงินเดือนตำรวจทั้งโรงพักหนีไปอยู่ต่างจังหวัด จนเพื่อนๆ ต่างได้รับความเดือดร้อน เนื้อหาข่าวนี้นั้นเป็นเรื่องเครียด แต่ผู้เล่าใช้อารมณ์ขันทำให้ข่าวฟังไม่เครียด เช่น ผู้เล่ากล่าวว่า "...จากการสังเกตของนักข่าว พบว่าตำรวจทั้งโรงพักกว่า 80 คน อยู่ในสภาพหน้าเขียวเหมือนพญางูเรืองถูกหัวกลอย..." นอกจากนี้ยังมีคำว่า เต็ดสะมอเร็ นอนดินซื่อ หรือ ซิบั้งเพ่งทิ้งในข่าวอื่นๆ

1.2 เนื้อเรื่อง

ข่าวที่มีเนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นข่าวอาชญากรรม ทวณ ทักมิมเล่าเนื้อเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ โดยระบุเวลาขณะเกิดเหตุตามแบบชาวบ้าน จากนั้นจะกล่าวถึงรายละเอียดข่าว ประกอบด้วย ปมปัญหาไปจนถึงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยแทรกความคิดเห็นของตนลงไปด้วย นอกจากนี้ผู้เล่าใช้บทสนทนาสวมบทบาทเป็นบุคคลในข่าวเพื่อสร้างสีสัน มักประกอบด้วยพลเมืองดี ตำรวจ ผู้เสียหาย และผู้กระทำความผิด

1.3 การจบเรื่อง

การเล่าข่าวของ ทวณ ทักมิม ในตอนจบเรื่องมี 2 ลักษณะ คือ จบตามเนื้อข่าว และจบด้วยการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อคิด ดังนี้

1.3.1 จบตามเนื้อข่าว

ผู้วิจัยพบว่าผู้เล่าจะไม่แทรกความคิดเห็น หรือวิพากษ์วิจารณ์ใดๆ นอกเหนือไปจากการเล่าเนื้อข่าวล้วนๆ ความเห็นในข่าวเป็นความเห็นของบุคคลที่กล่าวถึง ไม่ใช่ของผู้เล่า มักใช้เมื่อข่าวไม่มีประเด็นให้คิดต่อเรื่อง หรือความคิดเห็นของบุคคลในข่าวชัดเจนพอแล้ว ผู้เล่าไม่ต้องเสริมอีก

1.3.2 จบด้วยการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อคิด

ประกอบด้วยการตั้งข้อสังเกต โดยมีได้มีจุดมุ่งหมายหลักที่จะตำหนิผู้กระทำผิด ยกเว้นกรณีที่มีความรุนแรงกว่าปกติ โดยทั่วไปผู้เล่าจะพยายามชี้แนะแนวทางป้องกัน หรือแก้ไขปัญหา และมูลเหตุที่มาจากระบบสังคม หรือสิ่งที่มีอำนาจเหนือปัจเจกบุคคล เช่น ค่านิยมที่ไม่สร้างสรรค์ ความด้อยการศึกษา หรือความบกพร่องทางคุณธรรม

2. การเล่าข่าวในรายการ “เสียงนกเสียงกา”

จากการศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์หรือออกเป็น 3 ส่วน คือ องค์ประกอบทางภาษา กลวิธีการเล่าข่าว จุดมุ่งหมาย และทัศนคติของผู้เล่า

2.1 องค์ประกอบทางภาษา

2.1.1 ระดับภาษา

จุดเด่นของรายการนี้อยู่ที่ผู้เล่าใช้ภาษาถิ่นใต้ในการพูดคุยกับผู้ฟัง เพื่อสร้างความสนิทสนมเป็นกันเอง จึงใช้วัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการมากที่สุด

2.1.1.1 การใช้คำพื้นๆ พบว่าพจนานุกรมพจนานุกรมคำพื้นๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันตามแบบชาวบ้านอยู่บ้าง โดยมีได้ถึงวลถึงความสุภาพแต่มีจำนวนน้อย เช่น คำว่า ผัวเมีย ตีน หรือ คำว่า มัน ซึ่งใช้เรียกผู้กระทำผิด

2.1.1.2 ภาษาถิ่น ผู้วิจัยได้ศึกษาไว้ 7 หัวข้อ ดังนี้ คำนามและคำกริยาทั่วไป คำเรียกเครื่องมือ ใช้อุปทาน คำบอกเวลา คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ และคำหมวดอื่นๆ

2.1.1.2.1 คำนามและคำกริยาทั่วไป

ก. คำนาม

(1) คำเรียกบุคคล เช่น นาย ใช้เรียกข้าราชการ ในข่าวใช้เรียกตำรวจ หรือคำว่า นายหลวง หมายถึง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

(2) คำเรียกอาหาร เช่น หมมจีน หมายถึง ขนมจีน เหนียวี้ง คือ ข้าวเหนียวปิ้ง หรือคำว่า โกปี คือ กาแฟ

(3) คำเรียกวัตถุและอวัยวะ เช่น คำว่า พุง หมายถึง ท้อง เมี่ยง หมายถึง เงิน เมอร์ คือสลากกินแบ่ง หรือหอย คือ หมายถึงตะคือ ส่วนคำว่า วาน ก็คือ กั้น สะ โปก หรือทวาร

(4) คำเรียกที่อยู่อาศัย เช่นคำว่า เริน หมายถึง บ้าน หน้า ก็คือ ขน้า แต่เป็นที่เข้าใจกันว่าชาวใต้ส่วนใหญ่ใช้เรียกที่อยู่อาศัยขนาดเล็ก ที่ทำด้วยวัสดุไม่คงทนถาวร
ข. คำกริยา ที่พบในการเล่าข่าวของ ทวน ทักษิณมี 2 ประเภทคือ คำกริยาอาการ และคำกริยากรรม

(1) คำกริยาอาการ จะปรากฏโดยไม่มีคำนามตามหลัง เช่น แผลง หมายถึง พุด หรือคุย ดันคือ ดู แวบ คือ รีบ เร่ง เร็ว ส่วนคำว่า หยบ หมายถึง แอบ หรือซ่อน เฒ่า คือ เด็บโต เป็นต้น

(2) คำกริยากรรม จะมีคำนามตามหลังหนึ่งคำ เช่น แล หมายถึง ดู ส่วน พุ่ม หมายถึง ทิ้ง หรือขว้าง ยิก ก็คือ ไล่ตะเพิด คาชของ หมายถึง เสียขาย ส่วนคำว่า ขบ คือ กัด

2.1.1.2.2 คำเรียกเครือญาติ ที่พบในการเล่าข่าวของ ทวน ทักษิณ อาจหมายถึง ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางเชื้อสายจริง หรือผู้ที่มียุขในระดับเดียวกับผู้ที่เป็นญาติกับผู้เล่า หรือบุคคลในข่าว จำนวนก็ได้เป็น 2 กลุ่ม คือ คำที่ใช้เฉพาะเพศและคำที่ใช้กับทั้งสองเพศ

ก. คำที่ใช้เฉพาะเพศ เช่น คำว่า บ่าว หมายถึง ชายหนุ่ม พี่ชาย น้องชาย คำว่า ลูกบ่าว หมายถึง ลูกชาย ส่วนคำว่า สาว ใช้เรียกหญิงที่มีฐานะตั้งแต่พี่ลงมา หมายถึง หญิง ส่วนคำว่า พ่อเฒ่า หมายถึง ตา พ่อของแม่ ในที่นี้ใช้เรียกแทนบุคคลในข่าวที่เป็นเพศชาย และมีอายุคราวตา

ข. คำที่ใช้กับทั้งสองเพศ เช่น คำว่า พี่น้อง ในที่นี้ ผู้เล่าใช้เรียกผู้ฟัง เพื่อสร้างความสนิทสนม โดยที่ผู้เล่ากับผู้ฟังมิได้มีความเกี่ยวพันทางสายเลือด หรือเป็นญาติกันจริงๆ

2.1.1.2.3 คำอุทาน ผู้วิจัยพบว่าทวน ทักษิณ ใช้คำอุทานที่เป็นคำยืมจากภาษาจีน ภาษามลายู และคำที่ไม่รู้ที่มา ดังนี้

ก. คำยืมจากภาษาจีน เช่น ไอ้หยา ใช้เมื่อตกใจ

ข. คำยืมจากภาษามลายู คือ คำว่า ฮาโรย ใช้เมื่อแสดงความ

เหน้อยหน้า

ค. คำที่ไม่รู้ที่มา เช่น คำว่า ซาด สังเกตได้ว่าใช้นำหน้าคำกริยาเป็นส่วนใหญ่ ใช้เมื่อแสดงความสะใจ ความรุนแรงของพฤติกรรม

2.1.1.2.4 คำบอกเวลา

ก. คำบอกช่วงเวลา เช่น หัวรุ่ง หัวเช้า หัวเที่ยง เที่ยงเป็ง หัว
ชาย หัวเย็น หัวดึก

ข. คำระบุเวลา ผู้เล่าเรียกตามทัศนภาคได้ส่วนใหญ่พูดคำว่า “ตี”
นำหน้าเวลาใดเวลาหนึ่งเสมอ เช่น ตีเก้าครึ่งหัวเช้า เวลาตีสิบเอ็ดสิบห้าที่ แคร่ เที่ยง ตีสิบกลางคืน

2.1.1.2.5 คำลงท้าย คำลงท้ายภาษาถิ่นใต้ที่พบในการเล่าข่าวของทวน ทักษิณ
มีคำว่า “เหอ” “เหือ” และ “ตะ” ส่วนคำลงท้ายภาษาถิ่นใต้อื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากตัวอย่างที่กล่าวมา
ไม่มีปรากฏ เนื่องจาก ทวน ทักษิณ มักพูดคำลงท้ายที่ตรงกับภาษากลางคือคำว่า “ครับ” เป็นส่วนใหญ่

2.1.1.2.6 คำกริยาวิเศษณ์ คำกริยาวิเศษณ์ภาษาถิ่นใต้ที่พบในการเล่าข่าวของ
ทวน ทักษิณ มีหลายคำส่วนใหญ่ใช้ขยายคำกริยาเป็นส่วนสร้างสีสัน เช่น แพล้คๆ สักหืด รีคๆ
หว่าหว่า ไชลุย แจ็กๆ พืดๆ พันพริ้อ พลงพัน

2.1.1.2.7 คำหมวดอื่นๆ คำหมวดอื่นๆ ภาษาถิ่นใต้ที่พบในการเล่าข่าว ของทวน
ทักษิณ มีคำช่วยกริยา เช่น จิ หมายถึง จะ และคำสรรพนาม เช่น คน หมายถึง ท่าน ใช้เป็นบุรุษที่ 2
เรียกผู้ใหญ่

2.1.1.3 คำสแลง หรือคำคะนอง คำสแลงที่พบในการเล่าข่าวของ ทวน ทักษิณ มักเป็น
คำที่มาจากเรื่องใกล้ตัว และเป็นคำสัพคน แต่ผู้เล่าสามารถนำคำเหล่านั้นมาใช้เป็นคำสแลงเพื่อ
กลบเกลื่อนคำต้องห้าม ได้อย่างตลกขบขัน สร้างความสนุกสนานเพลิดเพลินให้ผู้ฟัง เช่น ฉียง
หญับโหยง รัมวย ลงอินเคีย ปากปิ้งจอก ยกเสาลงหลุม นกเขา เต็ดสะมอเว่ จิเบ็งเท่งทึง

2.1.2 ประโยค

ผู้วิจัยพบว่า ทวน ทักษิณ ใช้ประโยคเพื่อการสื่อสาร 5 ลักษณะคือ ประโยคบอกเล่า
ประโยคคำถาม ประโยคปฏิเสธ ประโยคขอร้องหรือชักชวน และประโยคคละ

2.1.2.1 ประโยคบอกเล่า

ทวน ทักษิณ ใช้ประโยคบอกเล่าเพื่อให้ข้อมูลและแสดงอารมณ์ความรู้สึก บางครั้งยัง
สอดแทรกความคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ช่วยกระตุ้นให้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี
ไปในทางที่ดีขึ้น

2.1.2.2 ประโยคคำถาม

ผู้วิจัยพบว่ามิใช่ประโยคคำถามแบบร่ำพึงและแสดงทรรศนะ ดังนี้

ก. ประโยคคำถามแบบร่ำพึง ถึงที่ผู้พูดถามไม่ได้เจาะจงผู้ตอบแต่เป็นการร่ำพึง
แสดงความรู้สึกสงสัยต่อสิ่งที่ไม่น่าจะเกิดขึ้น แต่ได้เกิดขึ้นแล้ว

ตัวอย่าง เกิดแล้วหาพ่อไม่ได้เลยประชด แม่ลูกตัวเองไม่รู้ใจหลงพันหรือ
ศีลธรรม มันไปอยู่ที่ไหนหมด (10 กรกฎาคม 2544)

ประโยคคำถามข้างต้น เป็นการรำพึงแสดงความรู้สึกเศร้าใจต่อข่าวที่แม่ฆ่าลูก เหตุการณ์
เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้น ตามปกติบุคคลที่ขึ้นชื่อว่าแม่ ย่อมรักลูกทุกคน แต่ในข่าวแม่สามารถฆ่าลูก
ตัวเองได้ ข่าวนี้แสดงถึงความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจของคนในสังคม ผู้เล่าจึงรำพึงและโยนหา
ศีลธรรมในจิตใจคน ถึงขนาดที่ต้องถามผู้ฟังว่า “ศีลธรรมไปอยู่ที่ไหนหมด”

ข. ประโยคคำถามแสดงทรวงนะ ผู้เล่าถามโดยสอดแทรกความคิดเห็นของ
ตนเอง เสมือนเป็นการถามผู้ฟังด้วยว่ามีความคิดเห็นอย่างไร

ตัวอย่าง ความจริงท้องถื่น ไม่ใช่พื้นที่กว้างขวางอะไร แต่ทำไมต้องฆ่าแกงกัน
(20 กุมภาพันธ์ 2544)

ในข่าวการขัดผลประโยชน์และแย่งชิงอำนาจของผู้ที่ทำงานในสังกัดขององค์การบริหาร
ส่วนตำบล หรือที่เราเรียกว่า อบต. ผู้เล่าตั้งคำถามเชิงแสดงทรวงนะว่า “ทำไมต้องฆ่าแกงกัน”
เพราะพื้นที่อบต. แต่ละแห่งไม่ได้กว้างขวางอะไรมาก แต่กลับมีข่าวฆาตกรรมให้ได้ยินได้ฟังอยู่เสมอ

2.1.2.3 ประโยคปฏิเสธ

ผู้เล่าใช้ประโยคปฏิเสธ ย้ำความหมายเพื่อสร้างความประทับใจ

ตัวอย่าง เมื่อเพื่อนร่วมชาติ ญาติร่วมแผ่นดินเดือดร้อน คนไทยเราไม่เคยทอดทิ้ง
(22 กันยายน 2544)

การย้ำด้วยการปฏิเสธว่า “คนไทยเราไม่เคยทอดทิ้งกัน” แทนที่จะใช้ประโยคบอกเล่า
“เมื่อเพื่อนชาติ ญาติร่วมแผ่นดินเดือดร้อน คนไทยเราจะช่วยเหลือกัน” ช่วยให้ฟังหนักแน่นกว่า

2.1.2.3 ประโยคขอร้องหรือชักชวน

ทวน ทักษิณ ใช้ประโยคประโยคขอร้องหรือชักชวน เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังคล้อยตามและ
เชื่อในสิ่งที่เขาพูด

ตัวอย่าง กินเหล้าต้องกินแต่พอประมาณ เม้าพอหอมปากหอมคอ เม้ากันพอรู้อเรื่อง
จำหน้าเพื่อนได้ก็พอแล้ว อย่างเม้ากันมากกว่านี้เลย พ้อเจ้าพระคุณ
(21 พฤษภาคม 2544)

“เมื่อกันพอรู้เรื่อง จำหน้าเพื่อนได้ก็พอแล้ว” สืบเนื่องมาจากข่าวฆาตกรรมเพื่อนฆ่าเพื่อนเพราะทะเลาะกันในวงเหล้า ทวน ทักขิม ขอรู้ชื่อผู้ฟังว่า หากอยากสังสรรค์กินเหล้า ต้องกินแต่พอประมาณ อย่าให้เมาจนขาดสติ เพราะอาจมีเรื่องมีราวจนถึงขั้น ชกต่อย ยิง ต่อสู้กัน ดังข่าวที่เรา มักจะได้เห็นในสื่อต่างๆ อยู่เสมอ

2.1.2.4 ประโยคคละ

การใช้ประโยคคละในการเล่าข่าวของทวน ทักขิม จะปรากฏอยู่ทั่วไปตามการสื่อสาร มีทั้งบอกเล่าเพื่อให้ข้อมูล แสดงความรู้สึก ตั้งคำถาม และปฏิเสธเพื่อเน้นสิ่งตรงกันข้าม

ตัวอย่าง คนไทยเราผมถึงบอกว่า น้ำใจเป็นหนึ่งในโลกไม่เหมือนใคร เราจะสังเกตเห็นในหลายๆกรณี เมื่อเพื่อนร่วมชาติ ญาติร่วมแผ่นดิน เดือดร้อน คนไทยเราไม่เคยทอดทิ้ง จะร่วมพลังเข้าช่วยเหลือ นำภาคภูมิใจในความ เป็นคนไทย (22 กันยายน 2544)

2.1.3 โวหาร

โวหารเป็นกลวิธีสร้างสีสันและจินตภาพ โวหารที่พบมากในการเล่าข่าวในรายการเสียงนกเสียงกา ของ ทวน ทักขิม ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ และอติพจน์ ดังนี้

2.1.3.1 โวหารอุปมา ทวน ทักขิม ใช้โวหารอุปมาเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจ เกิดความสนุกสนาน และมองเห็นภาพของเหตุการณ์ในข่าวที่เล่าชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น เพื่อนร่วมชาติเปรียบเหมือนญาติร่วมแผ่นดิน เลือดพุ่งเหมือนท่อประปาแตก ข่าวกองกันเหมือนผักเหมือนปลา ความรักคุณนิยาย หน้าเขียวเหมือนพญานางรัดหัวกลอย

2.1.3.2 โวหารอุปลักษณ์ ที่พบในรายการเสียงนก เสียงกา เช่น ลูกเลขประพุดตีตัวเป็นลิงเป็นค่าง เบี้ยนี้เป็นตัวยุ่ง หน้าเขียวเป็นพระอินทร์ หัวเท่าไม้ขีด ดินเท่าฝ้ายหอย เงินคือพระเจ้า สถานบันเทิงผุดขึ้นมาเป็นดอกเห็ด รวยเป็นคน จนเป็นหมา

2.1.3.3 โวหารอติพจน์ เช่น วิ่งกันดับแลบ เสียวไส้ตั้ง ยกทัพโยธา

2.2 กลวิธีการเล่าข่าว

ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ 3 หัวข้อ คือ การบรรยายข้อเท็จจริง การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ และการใช้อารมณ์ขัน ดังนี้

2.2.1 การบรรยายข้อเท็จจริง

ทวน ทักษิณ มักบรรยายรายละเอียดของข่าวอย่างตรงไปตรงมาตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เริ่มตั้งแต่ วันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ และข้อมูลของบุคคลในข่าว

2.2.1.1 วันเวลาและสถานที่เกิดเหตุ

การบรรยายข้อเท็จจริงจะเริ่มตั้งแต่จุดเริ่มต้นของเหตุการณ์ เช่น “เมื่อวันที่ 22 ที่ผ่านมามีเรื่อง สยงเกล้าเกิดขึ้นที่รีสอร์ทแห่งหนึ่ง ตั้งอยู่ที่แหลมแม่พิมพ์ จังหวัดระยอง...” (2 มิถุนายน 2544) หรือ “ดีหนึ่งของคืนวันที่ 16 ที่ผ่านมา สารวัตรเวร อำเภอบางละมุง ได้รับแจ้งว่า มีคนถูกรถไฟชนอยู่ที่ทางรถไฟหลังวัดธรรมสามัคคี ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง...” (15 พฤษภาคม 2544)

จะเห็นได้ว่าผู้เล่าบรรยายถึงรายละเอียดของวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามความจริง หากเป็นข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในบ้าน จะบอกแม้กระทั่งบ้านเลขที่ ตำบล และจังหวัด

2.2.1.2 ข้อมูลของบุคคลในข่าว

จุดเด่นอยู่ที่ผู้เล่าสามารถบรรยายสภาพผู้ถูกรักษาตามข้อเท็จจริง จนผู้ฟังสามารถจินตนาการภาพเหล่านั้นได้ เสมือนผู้เล่าได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริงๆ เช่น ในตอนเกิดเหตุนั้นผู้ตายแต่งกายอย่างไร มีบาดแผลที่ใดบ้าง ตายด้วยสาเหตุใด อาวุธใด แต่ระมัดระวังไม่ให้นำหวาดเสียวหรือน่าเกลียดเกินขอบเขต เช่น “สภาพศพใส่เสื้อถูกไม้สีดำ ผ้าถุงดำนอนคว่ำหน้าตายอยู่ในร่องน้ำก่อนถึงบ้าน 300 เมตร ร่างกายไม่พบบาดแผลมีเพียงคราบเลือดที่ก้นหูซ้าย ข้อสำคัญคือ คอหักหมุนได้รอบ” (2 พฤษภาคม 2544) หรือ “ที่หัวถูกทุบจนยุบ ตามลำตัวมีรอยฟกช้ำดำเขียวเต็มไปหมด” (9 มีนาคม 2544)

2.2.2 การแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์

การแสดงความคิดเห็นเป็นกลวิธีหนึ่งเพื่อสร้างความสนิทสนมกับผู้ฟัง การวิพากษ์วิจารณ์พบมากในส่วนของการเริ่มต้น และการจบเรื่อง ในส่วนของการเริ่มต้นมักเป็นการชี้แนะ ดักเตือน และวิจารณ์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังรู้สึกสนใจติดตามฟังรายละเอียดข่าว เช่น “...ข่าวนี้แปลก รู้จักใช้ความคิด ใช้สมอง...ถ้าเรารู้จักพัฒนา รู้จักคิด บางทีก็สำเร็จเหมือนกัน ทำอะไรก็แล้วแต่ให้รู้จักใช้สมองใช้ความคิด” (2 เมษายน 2544)

ส่วนการแสดงความคิดเห็นในตอนจบเรื่อง มักเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ ที่มุ่งชี้แนะหลักการแนวทางป้องกันและแก้ไข โดยที่ผู้เล่ามิได้มีเจตนาที่จะประณามผู้กระทำผิด แต่ก็ไม่สนับสนุนให้แก้ปัญหาด้วยความรุนแรง หรือปล่อยให้ผู้ฟังทอดทิ้ง เพราะความสลดใจจนหมดกำลังใจ เช่น ข่าวเด็กหลบหนีออกจากสถานพินิจ ผู้เล่าแสดงความคิดเห็นว่า “เยาวชนของชาติ ถ้าทำผิดพลาดไปก็ต้อง

ให้อภัย เด็กที่เขาเข้าไปอยู่ในสถานพินิจ เพราะทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือนางที่ทำผิดโดยไม่ได้เจตนาตามประสาเด็ก สังคมต้องให้อภัยเด็กได้กลับเนื้อกลับตัว เพื่อจะได้เป็นอนาคตของชาติกันต่อไป” (20 เมษายน 2544)

นอกจากนี้ผู้เล่ายังมีการสอดแทรกสำนวนในการแสดงความคิดเห็น เช่น ระวังจะนั่งน้ำตาเซ็ดหัวเข้า กงกำกงเกวียน เชื้อหัวไอ้ทวน

2.2.3 การใช้อารมณ์ขัน

อารมณ์ขันเป็นกลวิธีเด่นที่ทวน ทักษิณ ใช้ดึงดูดความสนใจจากผู้ฟัง ช่วยให้ผู้ฟังอยากติดตามฟังข่าว เช่น “จากการสังเกตของนักข่าวพบว่าตำรวจทั้งโรงพักกว่า 80 คน อยู่ในสภาพหน้าเขียวเหมือนพญาแร้งถูกหัวกลอยกันทั้งโรงพัก” (16 พฤษภาคม 2544) “ไปๆ มาๆ ที่มันซึกที่มันสั้นไม่ไรผีเข้า แต่มันอยากยาบ้า” (18 มกราคม 2544) หรือข่าวมาตรการ ผู้เล่านำคำภาษาถิ่นได้มาเสริมได้อย่างตลกขบขันว่า “เมื่อตำรวจรับแจ้งว่าเกิดเหตุฆ่ากันตายแล้วจะมานั่งกินโกบี่กับข้าวเหนียวมืง หรือจะมัวมานั่งกินขนมจีน หรือเกาสะคือ อยู่ได้อย่างไรต้องรีบไป ”

2.3 จุดมุ่งหมายและทัศนคติ ผู้วิจัยแบ่งวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.3.1 จุดมุ่งหมาย

การเล่าข่าวของทวน ทักษิณ มิได้เสนอข้อเท็จจริงตามรายละเอียดข่าว เพียงประการเดียว แต่เห็นชัดว่ามุ่งให้ความเพลิดเพลินด้วยภาษาที่เป็นกันเอง โดยแฝงการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ผู้ฟังจะเข้าใจที่มาของปัญหาในระดับหนึ่ง อีกทั้งแนวทางแก้ไข รวมทั้งเห็นผลร้ายของการกระทำผิด

นอกจากนี้ผู้เล่าได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในเหตุการณ์นั้นออกมาด้วย โดยใช้บทสนทนาประกอบการเล่า ผู้ฟังจึงรู้สึกเหมือนประสบเหตุการณ์ด้วยตนเองอย่างเห็นจริงเป็นจริง

2.3.2 ทัศนคติ

ทัศนคติของทวน ทักษิณ จำแนกตามปัญหาและทางแก้ไขได้ 3 ประเด็น ดังนี้

2.3.2.1 สาเหตุของปัญหา

ผู้เล่าเชื่อว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมเป็นสิ่งที่ควรทำความเข้าใจ เช่น ปัญหาจากความอ่อนแอทางจิตใจของคนในสังคม หรือปัญหาที่เกิดจากค่านิยมที่ไม่สร้างสรรค์ของคนในสังคม ที่มีให้เห็นวัตถุมีค่าเหนือจิตใจ

ทั้งนี้ความคิดและทัศนคติของผู้เล่าต่อสาเหตุของปัญหามักอยู่ในกรอบบรรทัดฐานทางสังคม และอาจแฝงการหาสาเหตุที่มาจากสภาวะทางสังคม และปัญหาของบุคคล ผู้เล่ามีทัศนคติต่อต้านการกระทำที่โหดร้ายของบุคคลในข่าว แต่ยังพยายามให้เหตุผลไม่แสดงอารมณ์เพียงอย่างเดียว

น้ำเสียงที่จริงจังและแสดงความคิดเห็นอย่างหนักแน่น ทำให้ผู้ฟังรับรู้ได้ว่า ชาวที่ฟังมีความสำคัญ ไม่ใช่เพื่อความบันเทิงเท่านั้น

2.3.2.2 ความรู้ในการดำเนินชีวิต

ทวน ทักษิณได้แฝงแง่คิดและความรู้ในการดำเนินชีวิตไว้อย่างน่าฟัง ทั้งความรู้ทางกฎหมาย ความรู้ทางธรรมะ และความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ตามสถานะและบทบาทของบุคคล เช่น ความรู้ทางด้านกฎหมาย การปฏิบัติหน้าที่ ความสำคัญของสถาบันครอบครัว ความซื่อสัตย์ และความรู้จักควบคุมตัวเองด้วยปัญญา

2.3.2.3 ทักษะด้านความเชื่อ

ผู้เล่าเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม ที่มีบอกผู้ฟังอยู่เสมอว่า เวรกรรมมีจริง และเวรใดใครก่อ เวรนั้น จะย้อนกลับมาสนองผู้กระทำผิด นอกจากนี้ผู้เล่ายังมีความเชื่อในเรื่องของโชคระชา และไม่นับสนุนให้เชื่อเรื่องมงายด้วยการกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อหวังรวยทางลัด เช่น ขอเบอร์ ขอหวย จากการดูดฝันไม้ ไหว้จอมปลวก ผู้เล่าชี้ว่า เสียทั้งเงินและเวลา ผู้เล่าเชื่อว่า ความรวยขึ้นอยู่กับ โชคระชา

อภิปรายผลการวิจัย

กล่าวได้ว่า ทวน ทักษิณประสบความสำเร็จในการเล่าข่าว รายการ “เสียงนกเสียงกา” เนื่องจากใช้โครงสร้างการเล่าข่าวที่เหมาะสม ใช้ระดับภาษาทางการที่สร้างความน่าเชื่อถือ เหมาะกับประเภทข่าวราชการ ใช้ระดับภาษาไม่เป็นทางการและภาษาถิ่นสร้างความสนิทสนมกับผู้ฟัง ใช้สแลงสร้างสีสันและหลีกเลี่ยงความน่าเกลียด นอกจากนี้ยังใช้รูปประโยคที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร ในแง่ทัศนคติพบว่าทวน ทักษิณ เห็นคุณค่าของการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหา และมีความหวังว่าความรู้และการปฏิบัติตามหน้าที่ของบุคคลจะช่วยให้ดำรงตนอยู่ได้ด้วยดี นับว่า ทวน ทักษิณเป็นสื่อมวลชนที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะไม่สนับสนุนความรุนแรง และต่อต้านการดำเนินชีวิตตามค่านิยมที่ไม่สร้างสรรค์

หากเปรียบเทียบกับการศึกษาการ “เล่าข่าว” ทางวิทยุ ของอรุณญา มิ่งเมือง (2535) ที่นำผู้จัดรายการเล่าข่าวทางวิทยุ 6 คนเป็นกรณีศึกษา ผู้วิจัยพบว่าผู้จัดรายการทั้ง 6 คนมีโครงสร้างการเล่าข่าวที่คล้ายคลึงกับ ทวน ทักษิณ คือ มีการเริ่มต้น การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่อง ในส่วนของกลวิธีการเล่าข่าวมีความคล้ายคลึงกันในส่วนของการบรรยาย การใช้มุขตลก การแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ร่วมด้วย หากแต่การแสดงความคิดเห็น และวิพากษ์วิจารณ์ข่าวของทวน ทักษิณ มิได้มีเจตนาประชดประชัน หรือตำหนิผู้ใด แต่ได้ชี้แนะแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา มีเอกลักษณ์

ที่โดดเด่นในส่วนของการใช้สำเนียงภาษาถิ่นได้ เพื่อสร้างความสนิทสนมกับผู้ฟัง และใช้สำนวนภาษาถิ่นได้ที่มีอารมณ์ขันที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวในการเล่าข่าว ความแตกต่างอีกประการ คือ การ “เล่าข่าว” ทางวิทยุของอรุณญา มิ่งเมือง ผู้วิจัยมิได้นั้นศึกษาในส่วนขององค์ประกอบทางภาษา หรือระดับภาษาที่ใช้ เพราะผู้จัดรายการทั้ง 6 คน มิได้ใช้สำเนียงภาษาถิ่นในการเล่าข่าว

ข้อเสนอแนะ

ควรมีการศึกษารายการเล่าข่าวทางวิทยุในรูปแบบข่าวชาวบ้าน ที่ผู้จัดใช้สำเนียงภาษาถิ่นได้มากกว่า 1 รายการ เพื่อจะได้ทราบว่าผู้จัดแต่ละคนมีโครงสร้างการเล่าข่าว องค์ประกอบทางภาษา และกลวิธีการเล่าข่าวที่เหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร